

SHARED PRACTICES IN PRESCHOOL EDUCATION

Abstract: Preschool education in Bulgaria continues to develop and faces more and more new challenges. Some of them are related to working on projects that contribute to the mobility of students, PhD students, teachers, kindergarten principals and children's teachers. The aim of this publication is to present and analyze innovative practices, to promote cooperation, peer learning and the exchange of experience in pre-school education. Shared good practices activate, stimulate and develop the creative and mental abilities of children, stimulate teamwork and motivate the development of students, PhD students, teachers and principals in a professional manner. They make a significant contribution to improving the quality of education.

Author information:

Irina Stoyanova

Lecturer, PhD

at Department of Technological and Vocational Education,
Preschool and Primary School Education

Faculty of Education

at Konstantin Preslavsky – University of Shumen

✉ i.b.stoyanova@shu.bg

🌐 Bulgaria

Keywords:

preschool education, innovative practices,
collaboration, mobility, work on projects

Настоящото научно изследване е финансирано по проект
„Предизвикателства пред компетентностно ориентираното образование“ РД-08-153/05.02.2020 г .

Увод

Предучилищното образование в България е изправено пред все повече съвременни предизвикателства. Съществен принос за това имат въвеждането и реализирането на иновативните практики и идеи в детските градини. В тази връзка в настоящата статия се споделят добри практики, които допринасят за мобилността на студенти, докторанти, преподаватели, директори на детски градини и детски учители.

Взимайки предвид проекта за приемане на Стратегия за развитие на Висшето образование в Република България за периода 2021 – 2030 г. една от приоритетните области за развитие на висшето образование е свързано с неговото качество: „Повишаване на качеството на висшето образование чрез осъвременяване на съдържанието, методите и формите на обучение“ [4].

В тази връзка едни от конкретните цели за развитие на Висшето образование до 2030 г. са „Въвеждане на съвременни, гъвкави и ефективни форми на обучение“ и „Повишаване на качеството на образованието във ВУ“ [4].

Една от мерките за осъществяването на целта свързана с въвеждане на посочените форми на обучение е „Организиране на междууниверситетски национални и международни конференции и семинари за представяне на нови методи за обучение“ [4].

В този аспект се осъществи мобилност на студенти, докторанти, преподаватели, директори на детски градини и детски учители чрез участието им в Международна конференция в град Констанца Румъния.

Изложение: Целта на настоящата публикация е да се представят и споделят иновативни практики, да се насърчи сътрудничеството, партньорското обучение и обмена на опит в предучилищното образование.

Задачи за осъществяване на целта:

1. Проучване на литература относно иновативните практики реализирани в детската градина.

2. Споделяне на добри практики и осъществяване на мобилност на студенти, докторанти, преподаватели, директори на детски градини и детски учители чрез участие в Международна конференция „Повишаване на стремежите за Европейско образование“ по проект на Еразъм - Erasmus + project „Let’s Share Our Games” – “Да споделим нашите игри” № 2019-1-BG01-KA201-062605.

3. Анализ на представените практики.

В нашето съвремие за развитието на участниците в предучилищното образование е необходимо да се осъществяват иновативни практики, да се насърчава сътрудничеството, партньорското обучение и обмена на опит. Образованието е национален приоритет и според Закона за предучилищното и училищното образование за реализирането му вземайки предвид по горе казаното от значение са следните принципи: „иновативност и ефективност в педагогическите практики и в организацията на образователния процес въз основа на научна обоснованост и прогнозиране на резултатите от иновациите; прозрачност на управлението и предвидимост на развитието на предучилищното и училищното образование; [3].

В много голяма степен качеството на образованието се определя от педагогическите технологии, които допринасят за усъвършенстване на възпитателно-образователния процес в детските градини. Те представляват системи от методи, похвати и средства, които прилага учителят. В съвременните условия на предучилищното образование голямо значение придобива иновационната дейност, насочена към въвеждането на педагогическите технологии. Примери за такива технологии са: игровите технологии, технология на проектната дейност, хуманно-личностна технология, технология и проблемното обучение, информационни технологии и др. В повечето детски градини се правят опити да се организира дейността на децата по даден проект. „Проектната дейност в предучилищните възпитателни заведения е иновационен модел за развитието на децата“..... „Проектът се разглежда като метод за постигане на определена цел чрез решаването на даден проблем. В хода на решаването на проблема децата използват своя опит и знания“ [1].

Проектите се разделят на няколко вида: „игрови, изследователски, комуникативни, творчески и информационни“. Според времетраенето биват „краткосрочни, средни и дългосрочни“, а според участващите в тях „индивидуални, групови и колективни“ [1].

Работата по проект може да се определи като нова, иновационна стратегия, която е ориентирана към активно учене. Създател на идеята за проектите е Д. Дюи, който „обосновава необходимостта от използването в обучението на *метода на проектите*, като стъпва на идеята за *учене чрез действие*“ [2].

Голяма част от предучилищните заведения в страната работят по различни проекти. В град Шумен „първата детска градина работила по международни проекти и до момента има реализирани над 30 такива в програма „Учене през целия живот“, „Еразъм+“ и платформата на учителите-новатори eTwinning” е детска градина „Братя Грим“. Тя има „седем европейски знака за качество и над 15 национални такива“ [6].

Детска градина „Космонавт“ от 2013 година работи по различни европейски проекти по програмите „Коменски“ и „Еразъм+“. От 2018 година детското заведение разполага с интерактивна класна стая, преносими компютри, интерактивна тъч маса и роботи. „Пространството е изградено по проект на програма „Еразъм+“, „Бъдещото училище започва от днес“ [5].

Детска градина „Светулка“ също работи по европейските проекти по програмите „Коменски“ и „Еразъм+“ и „eTwinning“.

Детска градина „Буратино“ е отново пример за прилагане на иновативни практики и идеи, а нейните възпитаници си партнират по различни проекти с деца от града, страната и чужбина. Педагозите от детското заведение работят по много международни и национални проекти [6].

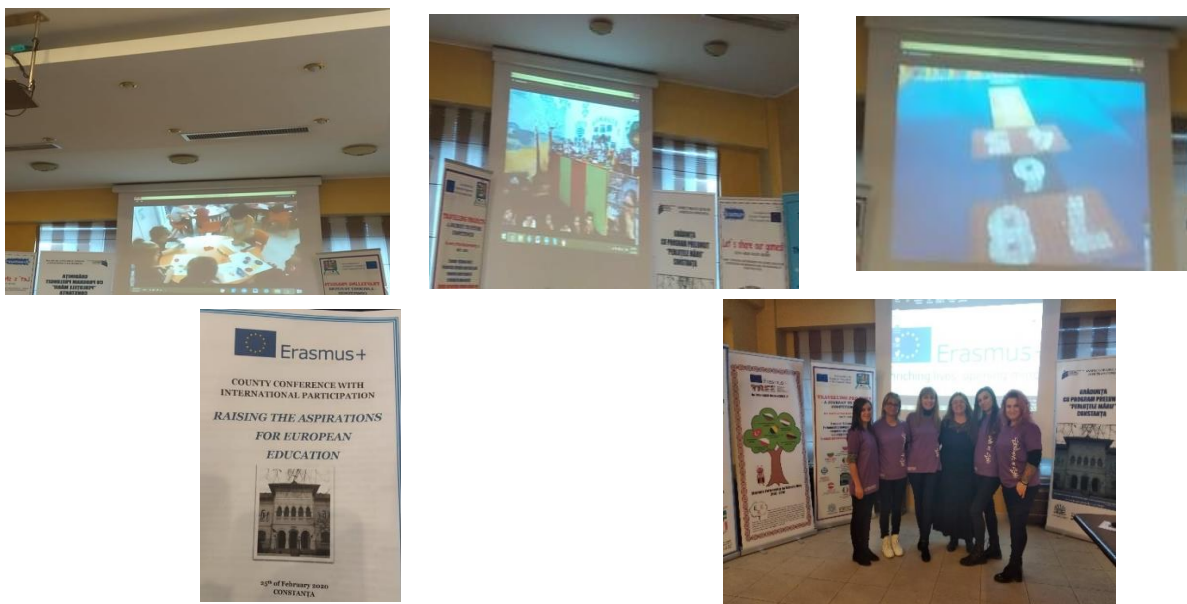
В град Шумен по проекти работят и други детски заведения, но спираме вниманието си на участниците по проект „Еразъм +“ – „Да споделим нашите игри“. В този аспект при работа по проекта основната задача е осъществяване на мобилност на студенти, докторанти, преподаватели, директори на детски градини и детски учители чрез участие в Международна конференция „Raising the aspirations for European education“ - „Повишаване на стремежите за Европейско образование“. Конференцията беше организирана от детска градина „Sea pearls“ „Морски перли“ в град Констанца – Румъния. Тя се осъществи под ръководството на директорката на детската градина – Николета Саву. Участниците бяха проф. д-р Родика Габриела (декан на Педагогическия факултет от Университета в Констанца „Овидиус“), училищния инспекторат на окръг Констанца, Център за ресурси и образователна помощ на окръг Констанца и директори и учители от детски градини. Заедно с участниците от образователните институции в окръг Констанца, на конференцията присъстваха учители директори, от България, Гърция, Северна Македония, Италия, Латвия, Литва и преподаватели от Шуменски Университет „Епископ Константин Преславски“ – д-р Ирина Стоянова, докторантките Станислава Тодорова и Валентина Георгиева, студенти от трети курс Бакалавър, специалност Предучилищна педагогика – Ирина Василева и от първи курс магистър - специалност Иновации в предучилищното образование.

Междуинституционалното сътрудничество има за задача да се осъществят при добри условия обмена на добри практики за учителите от предучилищното образование, психолозите и училищните съветници и студентите от Факултета по образователни науки през 01.12.2021 г. - 12.31.2021. Събитията за обмен на най-добри практики ще включват участието на учители, училищни мениджъри от Румъния и България, преподаватели по психология на CJRAE, преподаватели в университетите, студенти и родители.

През първия ден от конференцията участниците представиха своите доклади, които бяха по теми свързани с образованието в ранна детска възраст, предучилищното и училищното образование, децата със СОП, двуезичното образование, психологията, децата на мигрантски семейства и др. Докладите бяха свързани с разпространение на други проекти, по които са работили участниците и техните колеги.

През втория ден поради грипната епидемия не успяхме да посетим детската градина, но направихме виртуална разходка. В ДГ „Морски перли“ град Констанца ни показаха виртуално осемте групи с деца, като децата общо са 240 в цялата детска градина. Направи ни впечатление, че във всяка група освен украсите, (които са подобни на нашите в детските градини) имаше акцент върху отделна държава, свързана с проектите, по които работят детските градини и кукли с носии според държавата, която е представена в групата. Децата ни поздравиха по различен начин по групи – песни, танци, игри и др. Двора на детската градина беше с рисунки по стените, голяма дама и др.

След виртуалната разходка се проведеха практически дейности – различни видове игри: настолни игри, семейни игри, творчески игри, спортни игри, игри на открито, музика и традиционни игри, в които участваха всички участници, нашите студенти и докторанти проявиха голям интерес и показаха голяма активност в игрите. Представените игри са образователни, забавни, развлекателни и с колективен характер. Всичко това би допринесло за развитието на уменията у децата да действат в общност и да се съобразяват с изискванията на играещото детско общество, спомага за формирането на редица ценни качества на личността като дружелюбност, толерантност, инициативност, сътрудничество и др. Някои от игрите, които се разиграха с голяма част от участниците, с цел обмяна на опит може да определим условно като вид колективни игри, игри с правила – безсюжетни музикални, дидактични подвижни игри, :

„Игра с шапки“ – цел на играта за съобразителност, внимание, бързина . Всички са седнали в кръг с шапки на главите, докато звучи музика шапките се предават един на друг, когато музиката спре, който не е успял да предаде шапката на човека до него излиза от играта. Победител е този, който остане с шапка на главата последен.

„Игра с покривало“ – цел на играта за внимание, бързина, синхрон и съобразителност. Участниците са подредени в кръг и държат в ръцете си покривало от плат. Под съпровод на музика се движат в кръг, държейки покривалото, когато музиката сигнализира по определен начин, те вдигат покривалото. При всяко следващо сигнализиране чрез музиката, движенията се забързват, покривалото се вдига на различни височини. Целта е да се синхронизират движенията и точната височина, на която трябва да се постави покривалото (да се повдигне или смъкне).

Една от игрите с включени материали – сламка и ластички, може да я определим като „Игра със сламки и ластички“ представлява игра за внимание, координация на движенията и за съобразителност. Участниците в нея са подредени в кръг и държат с уста сламка като целта е да се прехвърли ластичката чрез поемане от страна на другия участник без да падне тя на земята. След пристигането ни в България тази игра се приложи от детските учители при осъществяване на педагогическото взаимодействие с децата от предучилищна възраст. Наблюдавахме играта със студентите при хоспитиране в детска градина „Братя Грим“ само няколко дни след конференцията, което показва още веднъж, добрата мобилност между участниците от конференцията.

Програмата „Еразъм +“ на Европейския съюз има важен принос за повишаване на качеството на образованието и подобряване на уменията на учителите, студентите и докторантите чрез реализирането на международни образователни проекти.

Докладите, които се представиха от участниците в международната конференция обхващаха следните теми: –

Иринела Николае - Инспектор по образование в ранна детска възраст – от Училищен инспекторат

Евгения Добромир и Мирела Капатина – „Играта - отличен учебен ресурс както за деца, така и за възрастни“ - Училищни съветници - Окръжен център за ресурси и образователна помощ Констанца

д-р Ирина Стоянова – „Добри практики в предучилищното образование и началния етап на образование“

д-р Евгения Михова – „Повишаване на мотивацията на учителите чрез работа по проект Еразъм +“.

Надежда Минчева – „Придобиване на основни компетенции или с други думи - изграждане на основни компетенции на детето от детската градина“.

Дарина Димитрова – директор ДГ „Космонавт“ – „Детската градина-лост за бъдещо образование на детето“.

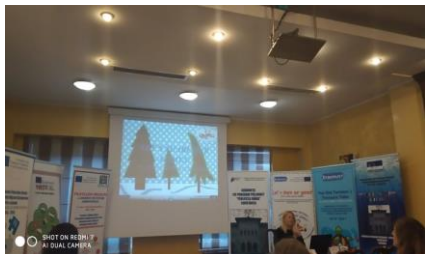
Стилианка Георгиева – директор ДГ „Буратино“ – „Въздействие и устойчивост на проект „Еразъм +“ в съвременната образователна система чрез използване на нови образователни методи“.

Вирджиния Димитру – училищен (педагогически) съветник и Василе Сиубука - Терапевт Срееч - окръжен център за ресурси и образователна помощ Констанца – „Терапевтични игри за деца”.

Бледи Гами - JOUDG "Breshia" Debar (ЖУДГ "Брешия" Дебър), Северна Македония – „Емоция - потенциал на силна чувствителност“

Николета Саву и др. – „Финално образование в ранна детска възраст“.

Всеки участник получи грамоти, сертификати за участие, за високи постижения в международната конференция и материали.

Работата по проекти в детските градини продължава. Пример за това са шуменските детски градини – „Космонавт“ и „Светулка“. Те са част от проект, чрез който детските заведения ще бъдат модернизирани. Реализацията на проекта „Образование за утрешния ден“ по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ ще продължи до октомври 2022 г. В детските градини ще бъде изградена модерна защитена образователна среда за представяне на учебния материал чрез интерактивни дъски, маси, таблети, проектори и др. В дейностите по проект „Образование за утрешния ден“ участват 2000 образователни институции от страната като от тях 60 са детски заведения [5].

Заклучение: В заключение може да се каже, че представените и споделени иновативни практики, насърчават сътрудничеството, партньорското обучение и обмена на опит в предучилищното образование. Те допринасят за създаването на една по-качествена, интерактивна, съвременна образователна среда и обмяна на педагогически опит. Споделените добри практики активизират, стимулират и развиват творческите и умствените способности у децата, стимулират работата в екип и мотивират развитието на студентите, докторантите, учителите и директорите в професионално отношение. Те имат съществен принос за повишаване качеството на образованието и ще продължат да се реализират и в бъдеще.

References:

1. Vacheva, S. Preduchilishtno obrazovanie – aktualni problemi. UI „Ep. Konstantin Preslavski“, 2014, s. 79] (Pre-school education - current issues.).
2. Peycheva, Y., I. Aleksieva. Formirane na nachalni tvorcheski sposobnosti u detsata ot podgotvitelna grupa v usloviyata na proektna praktikoprilozhna deynost. Godishnik na Shumenskiia universitet „Episkop Konstantin Preslavski“, Tom XXIII D, UI „Episkop Konstantin Preslavski“, Shumen, 2019 g., s. 439-449, ISSN: 1314-6769, c.440.
3. ZAKON za preduchilishtnoto i uchilishtnoto obrazovanie Obn., DV, br. 79 ot 13.10.2015 g., v sila ot 1.08.2016 g. <https://www.mon.bg/bg/57>.
4. [http://www.strategy.bg/PublicConsultations/View.aspx?lang=bg-BG&Id=5238;file:///C:/Users/User/Downloads/Strategia-VO_18062020%20\(1\)%20\(2\).pdf](http://www.strategy.bg/PublicConsultations/View.aspx?lang=bg-BG&Id=5238;file:///C:/Users/User/Downloads/Strategia-VO_18062020%20(1)%20(2).pdf), s. 49; 50; 53.
5. <http://kosmonavt.weebly.com/>.
6. <https://www.shumen.bg/obrazovanie-nauka-i-razvitie-2/detski-gradini/>.